

Tro hopp & kyrka

NR 3 2024

Hunden slår en bro mellan människor sid 6

Erkänn det som skaver sid 11

Kyrkan höjer rösten för klimatet sid 12

Svenska kyrkan

Tro hopp & kyrka – en tidning från Svenska kyrkan Morup, Stafsinge & Vinberg-Ljungby församlingar. Utdelning 4 ggr/år.

Ansvarig utgivare: Staffan Orrdal

Redaktion: Martina Vallerius, Susanne Andersson, Theodor Helleberg, Marcus Gillsjö och Sara Hallberg

Omslag: Hundpromenad i Morup, läs mer på sid 6. Foto: John Eliasson

Övriga bilder: Bildbyrå om inget annat anges

Produktion: Kyrkbyrån

Tryck: Sandstens tryckeri

Distribution: PostNord

Mjögårn trycksak
3041 0589

KONTAKTA OSS

Tel: 0346-372 60

E-post: falkenbergs.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsidor

Morup

Stafsinge

Vinberg-Ljungby

Följ oss på Facebook:

Morups församling

Stafsinge församling

Vinberg-Ljungby församling

Präster

Martina Vallerius, 0346-372 62

Theodor Helleberg, 0346-372 68

Jörgen Pettersson, 0346-372 85

Susanna Tegberg, 0346-372 63

Diakoni

Uta Franke, 0346-372 86

Maria Fenixell, 0346-372 83

Kyrkogård/Vaktmästeri

Catrine Gunnarsson, 0346-372 72

Svenska kyrkan

Vi ska va' modiga!

"VI SKA TA över världen. Vi ska göra jorden hel, vattnet rent. Vi ska va' modiga ..." Jag nynnar med i Lalehs sång *Goliat*. Men helt uppriktigt tycker jag det är svårt att veta vad jag kan göra för att påverka klimatet. Vi är många som oroar oss för framtiden. Ibland griper klimatångesten tag med en känsla av missmod och uppgivenhet.

Men det är inget skäl att inte försöka, att låta bli att bry mig. Snarare tvärtom. Jag behöver lära mig vad som har en god klimatpåverkan. Ingen kan göra allt, men alla kan göra något. Tillsammans kan vi göra skillnad.

För en sak vet jag: jag älskar allt det vackert skapade, artrikedomen och glädjen som djur och natur ger. Livet och allt skapat är verkligen en gåva att förvalta!

I detta nummer möter

vi diakon Uta Franke och kyrkogårdsvaktmästare Björn Kirsch. De berättar om vikten av samspel mellan skapelsen och oss människor. De ger konkreta exempel på hur kyrkan och vi människor kan värna vår skapelse och göra vår värld till en bättre plats.

” ... hitta konkreta saker som vi var och en kan göra.

Kanske är det bästa sättet att ingjuta hopp att hitta konkreta saker som vi var och en kan göra. Att känna att vi kan påverka gör oss modiga istället för missmodiga.

MARTINA VALLERIUS, PRÄST

” Gud tog människan och
satte henne i Edens lustgård
att bruka och vårda den

Ur Bibeln, 1 Mos 2:15

Terminsstart – mycket att välja på i höst!

KUL FÖR BARN OCH UNGA

Äventyr, sagostund, frukost, After School, tacotorsdag, pyssel, sång och lek. Det finns många grupper för barn och unga i Morup, Stafsinge och Vinberg-Ljungby församlingar.

GEMENSKAP FÖR DAGLEDIGA

Har du oregelbundna arbetstider, är pensionär, föräldraledig eller av andra skäl fri på dagen? Hitta till våra träffar på dagtid, med aktiviteter och god gemenskap!

Morup

Stafsinge

Vinberg-Ljungby

SJUNG I KÖR

Tycker du om att sjunga? Då har du hittat rätt! Körsång och gemenskap med gamla och nya vänner är både roligt och bra för hälsan. Välj bland körer för vana sångare och för dig som vill pröva på.

FÖRDJUPNING

Vill du lära dig mer om kristen tro eller ge dig själv tid för personlig utveckling och andlig fördjupning? Prova på pilgrimsvandring, samtalsgrupper, olika typer av gudstjänster och mycket mer.

Läs mer om grupper och mötesplatser, hitta kontaktpersoner och info om anmälan!

LUNCHMUSIK MED SOPPA. "Du är en värld att leva i". Sång och musik med Martina Vallerius, Theodor Helleberg och Åsa Söderberg. Sopplunch, kaffe och kaka, 80 kr. Anmälan senast 25 okt: 0346-372 60 därefter i mån av plats.

Fre 1 nov kl 11.30 i Stafsinge kyrka

PILGRIMSVANDRING. Vandring i lugn takt i tystnad och samtal på tema "Från död till liv". Ge dig själv tid för ökad självkänedom, en andlig upplevelse och ett tillfälligt avbrott i ett kanske hektiskt liv. Ta med fika. Frågor: Maria Nilsson, 0724-65 33 28.

Lör 2 nov kl 14-ca 16, start vid Morups kyrka

FAMILJEGUDSTJÄNST

För små och stora tillsammans. Barn som döpts under året får sin dopdroppe.

Sön 6 okt kl 16 i Stafsinge kyrka

UNGDOMSMÄSSA

Fira gudstjänst tillsammans med alla konfirmander från Morup, Stafsinge och Vinberg-Ljungby.

Sön 17 nov kl 14 i Hässlås kapell

DOP – LIVETS FEST! Barn, ung eller vuxen – välkommen att döpas. Boka dop på vår hemsida: svenskakyrkan.se/falkenberg/dop

BLI MEDLEM. Som medlem i Svenska kyrkan gör du det möjligt för oss att göra skillnad i människors liv. Vill du bli medlem? Se svenskakyrkan.se/medlem

I ALLHELGONATID
Besök kyrkogården, smycka graven, prata en stund och minns dem du saknar. Tänd ett ljus och be en bön i någon av våra kyrkor.

Promenadgrupp
Prata, fika, tänd ett ljus i kyrkan.
• Ons 30 okt kl 10, Stafsinge kyrka

Öppen kyrka
• Fre 1 nov kl 12-16, Ljungby kyrka, musikandakt kl 17.
• Fre 1 nov kl 12-16, Vinbergs kyrka
• Fre 1 nov kl 08-16, Morups kyrka

Gravsmäckning
Vi bjuder på korb med bröd och dryck.
• Tors 31 okt kl 11-13
Vinberg vid Björkstenen
• Tors 31 okt kl 11-13
Ljungby vid Kyrkstugan
• Fre 1 nov kl 10-15.30
Morup hos vaktmästarna

Gravsmäckning
Kaffe och kaka.
• Fre 1 nov kl 10-16
Vinbergs församlingshem
• Fre 1 nov kl 10-16
Ljungby kyrkstuga

Fira gudstjänst!

Morups kyrka

- Gudstjänst, söndag kl 10
- Morgonbön, onsdag kl 9

Vinbergs kyrka

- Regnbågsmässa, söndag 13 okt, 10 nov, 8 dec kl 18
- Gospel Bliss-konsert, söndag 15 sept kl 18
- Söndagsrogudstjänst, övriga söndagar ojämn vecka kl 18
- Sinnesromässa, onsdag jämn vecka kl 18

Ljungby kyrka

- Gudstjänst, söndag jämn vecka kl 10

Stafsinge kyrka

- Gudstjänst, söndag jämn vecka kl 16
- Vardagsrogudstjänst, onsdag jämn vecka kl 18

Hässlås kapell

- Gudstjänst, söndag 8 sept kl 14
- Ungdomsmässa, söndag 17 nov kl 14

Allhelgona i kyrkan

Alla gudstjänster och samlingar hittar du på våra hemsidor.

Morup

Stafsinge

Vinberg-Ljungby

Uta Franke arbetar som diakon i kyrkan. Vinthunden Sunday är hennes ständige följeslagare.

Hunden slår en bro mellan människor

I sitt arbete som diakon vill Uta Franke uppmuntra människor och förmedla hopp. Hon ser tydligt hur djur kan bidra till glädje, livslust och mening.

– **JAG FINNS** bara i dubbel-pack, säger Uta, som syftar på sig själv och sin hund och skrattar.

Sedan 1993 arbetar hon inom diakonin i Svenska kyrkan. Där har hon genom åren bland annat hållit i Leva vidare- och samtalsgrupper, haft vuxenkonfirmander, diakonimottagning och andakter på äldreboende. Tre gånger har hon anordnat Hundens dag i Morup, tillsammans med andra aktörer. Ofta är hennes följeslagare, vinthunden Sunday, med. För Uta är hunden en självklar tillgång i arbetet.

En gång kom en ung man som uppförde sig lite aggres-

sivt. Han hade bundit sin egen hund utanför och jag bad honom ta med den in i stället – det fick honom att mjukna. Samtalet började med att vi pratade om våra hundar och sedan kom vi in på djupet av hans problematik.

Även vid hennes besök på en dagcentral var hunden med.

– När den smiter förbi benen åker alltid någons hand ned och klappar den. Så många saker kan hanteras smidigt och lätt när en hund är med, den slår en bro mellan människor.

UTA VÄXTE UPP i Tyskland, i en familj som hade katter, marsvin, kaniner och höns.

– Jag visste inte att jag var en hundälskare förrän jag var vuxen. Jag älskar alla djur!

Som barn plockade hon

upp daggmaskar, tog hand om en skadad duva och hämtade småkryp från potatisåkern för att de inte skulle dö av besprutningen. Hundarna kom in i hennes liv när hon närmade sig 40.

– Vi skaffade hund mest för barnens skull, en labrador. Den var fin, men

” Vi har tappat en del av förnöjsamheten och vördnaden för livet.

Den var fin, men när nästa kom, en spansk hittehund från ett akuthem, då blev jag förälskad.

Nu har drygt 30 år gått och Uta har sin femte hund.

– Hunden har något som andra djur inte har, säger hon bestämt. Den har följt människan i flera tusen år, den är vårt första husdjur. Vi människor i västvärlden har tappat en del av förnöjsamheten, den inre balansen och vördnaden för livet. Djuren har inte förändrats i den vassinnestakten.

– Jag tror vi människor längtar efter det vi inte kan ge varann. Det är som med

Den här dagen promenerar Kalle Karlsson med hunden Bruno, Barbro Laurén med Chanel, Uta Franke med Sunday, Lotta Karlberg med Wilma och Tess, Eva Hudin med Laura och Britt Mari Henriksson med schäfern Folke.

Gud, det är något som gått oss förlorat.

I Bibeln ser Uta tydliga referenser som gäller djuren.

– Det står i Första Moseboken att människan drevs bort från Edens lustgård, men inte djuren. Det är symboliskt, vi människor använder inte vårt intellekt för att ta hand om vår art. Djuren gör det, men inte vi.

Utas nuvarande hund hittades svårt misshandlad i Spanien.

– Människan har en skuld mot kreaturen. Den dag Gud skapade djuren var god, men "vad har ni gjort mot min skapelse?"

SEDAN NÅGRA år arrangerar Morups församling Hundens dag, tillsammans med byalaget och vinthundsgruppen.

– Det är väldigt uppskattat. Vi har föredrag i församlingshemmet om olika ämnen, hundkurser, kloklippning och pälsvård, bjuder in organisationen "Hjälpande tassar" från Göteborg som berättar om assistanshundar. Senast berättade en frivilligorganisation om blodhundar som hittar försvunna människor ...

– Hundens dag är ett forum där även många som vanligtvis inte är med i kyrkan deltar med stort engagemang. Det är jätteroligt! Utan alla duktiga volontärer i Morups församling och byalaget hade den inte kunnat genomföras!

Uta uppskattar när kyrkan vid pilgrimsvandringar och promenadgrupper låter hundägare ta med sina fyrbenta vänner. I höst fortsätter hundpromenaderna som utgår från

Vinbergs församlingshem och Stafsinge kyrka. Alla som vill är välkomna med. Frisk luft, motion och gemenskap ingår.

SOM DIAKON möter Uta mycket ensamhet. Här har kyrkan ett viktigt uppdrag. Hon ser att även djuren kan bidra.

– Många svenskar är singlar och ensamma, det gäller alla generationer, inte bara äldre. Men ensamhet kan brytas. När ens partner dör, finns kanske hunden kvar. Man vaknar med någon, den behöver mat och blir en drivkraft. Den lilla svansen viftar, den är så glad. Vi vill alla betyda något för någon annan, det är mänskligt.

– Ett djur hemma kan göra skillnad, som sällskap för barnen när föräldrar jobbar. Inte bara små barn är i behov

av närhet, kärlek, säkerhet och uppmärksamhet. Ett djur kan bidra till emotionell utveckling och stärka självförtroendet. Barn som inte vågar läsa högt i klassrummet kanske vågar läsa för hunden och för autistiska barn kan hunden ge struktur åt dagen.

– Det är också bevisat att djur kan bidra positivt till klimatet på arbetsplatsen. Det kanske blir lunchpromenader i stället för att sitta med mobiltelefonerna.

Uta och hennes man turas ofta om att ha hunden med till jobbet.

– Det fungerar förstås inte överallt och inställningen hos kollegor kan variera.

Hon skrattar lite och berättar att hon på en anställningsintervju ställde frågan om det var okej att ha med hunden på

jobbet och fick till svar: "tänk om alla skulle ta med en häst eller kanariefågel!"

MEN HUSDJUR innebär även sorg, konstaterar Uta.

– Att behöva avliva sin hund är fruktansvärt. Sorgen efter ett djur är för de flesta ett problem,

men den sorgen pratar vi inte så mycket om. Många skäms och vågar inte sörja.

För henne är den helige Franciskus, katolsk munk och helgon, en förebild. Han lär ha kommunicerat med djuren och har utsetts till djurens och ekologins skyddshelgon.

Idag förekommer husdjursvälsignelse i många kyrkor, ofta i samband med Franciskusdagen 4 oktober.

– Djuren tillhör skapelsen, det står i Salomos vishet, säger Uta. "Du älskar allt som finns till, allt levande som du skapat." Det handlar om förvaltarskap. Vi behöver visa

vördnad inför livet

och insikt om att allt och alla som Gud skapat är sammanvävda med varandra.

– Vi jobbar

ganska bra med klimatavtrycket i kyrkan, men djurrättsfrågan hör också dit. Om djuren inte mår bra, mår vi inte heller bra. Så hur mår djuren, hur förvaltar vi dem?

” Tänk om alla skulle ta med en häst eller kanariefågel!

TEXT: CECILIA SUNDSTRÖM
FOTO: JOHN ELIASSON

RÅD OCH EKONOMISKT STÖD. Diakonimottagning med tystnadsplikt, kostnadsfria samtal utan tidsbokning.
Mån kl 13-14.30 (fr o m 17 sept på tisdagar)
Skogstorps församlingsgård

PROMENADGRUPP. Motionera och umgås, med eller utan hund. Läs mer i artikeln på sid 6-9.
Ons kl 10, Vinbergs församlingshem
Första ons i månaden kl 10.30, Stafsinge kyrka

LUNCHMUSIK MED KAFFE. Musik, kaffe och fralla, 30 kr. 4 sept: Visor och låtar. Anna Falkström Bornhager, sång och Stefan Petzén, gitarr och sång. 2 okt: Saxofonslingor och orgelbrus. Per Thornberg, saxofon och Ann-Catrin Brötjefors, orgel och piano.
Ons 4 sept, 2 okt kl 11.30 i Stafsinge kyrka

LIVSSTEGEN – 12 STEG TILL INRE HÄLSA
För oss med stora eller små livsproblem som har gjort tillvaron komplicerad. Grupp med ca 10 deltagare. Mer info och anmälan, senast 13 sept: Maria Nilsson, 0724-65 33 28, Maria Fenixell, 0724-65 35 04.
Start ons 9 okt kl 18 i Skogstorps församl.gård

Gemenskapsträffar

Träffa vänner och umgås. Kaffe, lotteri och program.

Onsdag jämna veckor kl 14 i Morups prästgård

18 sept: Vi vågade - Bo Weiland och Sara Weiland, sång och musik.

2 okt: Musik och lyrik - IRMAST

16 okt: Till sist blev det (oftast) en tidning i alla fall - Anders Lindström, journalist Hallands Nyheter.

30 okt: Med VI-skogen till Kenya - Karin Karlsson

13 nov: Vandring i Provence - Barbro Laurén

27 nov: Vi sjunger in advent - Eva och Sven Arne Olofsson, Elisabeth och Bengt Svensson.

11 dec: Lucia - Luciatåg i kyrkan, därefter firande i prästgården. Samarr Röda Korset, Morups friskola.

Är jag en dålig människa?

– **MAN HINNER KNAPPT** innanför dörren innan ni börjar tala om hur dåliga vi är.

Denna invändning möter jag ganska ofta hos människor som upplever gudstjänstens inledande syndabekännelse som ett "hej och välkommen, men du är syndig och dålig".

Så varför inleds gudstjänsten så?

Om jag bjudit in ett gäng vänner för att umgås och äta gott, och det bland dem finns någon jag är arg, besviken eller irriterad på ... då blir kvällen troligen inte så trevlig. Något gnager och skaver. Jag kanske undviker att se vännen i ögonen på grund av det som ligger emellan oss. Om vi i stället reder ut det som blivit fel och ber om förlåtelse kan lättningen göra att kvällen blir fantastisk.

Ta med den bilden när du tänker på gudstjänsten, då vi samlas till en kärleksmåltid med glädje och "lek inför Guds ansikte".

– Men jag har inget direkt otalt med Gud eller de andra besökarna. Och jag är väl inte en sämre människa än andra, behövs det verkligen en kollektiv beklännelse om synd?

JAG FÖRSTÅR invändningen. Personligen har jag kanske inte "gjort något dumt" sen förra söndagen ... om nu någon av oss helt lyckats leva utan att såra eller tänka elaka tankar om oss själva eller andra. Men jag är ändå en del av "världens bortvändhet från Gud". Vi lever i en värld där det förekommer

orättvisor. Vi är del av system som förtrycker och gör skillnad på människor. Vi "tillåter" eller förmår inte förändra att människor svälter, far illa och utsätts för våld. Den värld som Gud skapat och gett åt oss att förvalta är sargad.

Det är därför vi börjar med att erkänna, bekänna och göra oss av med det som skaver och gnager. Sen kan vi med glädje möta Gud och varandra i gudstjänsten och låta frimodighet, frihet och glädje få prägla stunden i kyrkan.

MARTINA VALLERIUS, PRÄST

Serien *Kyrkiska på svenska* förklarar med lite enklare ord sånt som vi säger och gör i kyrkan. Har du något du funderar över? Hör av dig till Martina, 0724-65 33 23.

Kyrkan ska bli klimatneutral

En klimatneutral verksamhet är målet för Falkenbergs pastorat, som 2023 antog Svenska kyrkans Färdplan för klimatet. Regjälå förändringar är på gång när det gäller inköp, mat, fordon och maskiner.

BJÖRN KIRSCH, kyrkogårdsvaktmästare, arbetar halvtid med klimatarbetet, inventerar behov och föreslår åtgärder. Till sin hjälp har han en referensgrupp från olika verksamheter.

– Regjälå förändringar behövs och inom begravningsverksamheten har bensindrivna åkgräsklippare redan bytts mot eldrivna. Vi klipper mer än 30 kyrkogårdar varje vecka, så det sparar många ton koldioxid, förklarar Björn.

På sikt ska alla gräsklippare bytas ut, liksom maskiner för trimning och häckbeskrning. Alla dieslbilar inom vaktmästeriet körs numera på HVO, hydrerad vegetabilisk olja, som släpper ut en bråkdel koldioxid jämfört med traditionell diesel. På kyrkogårdarna planeras även blomsterängar där man kan plocka blommor till altare och gravsmäckning. Ett annat viktigt område är maten.

– Det serveras väldigt

mycket mat inom kyrkans verksamheter och förskolor och mat har tung klimatpåverkan. Vi vill gärna nå en samsyn kring vad vi ska servera och vad vi undviker. När det gäller matsvinn är personalen redan oerhört duktig på att undvika att slänga mat.

Björn nämner Världsnaturfondens One Planet Plate, med måltidsinspiration i stället för förbud.

ETT TREDJE område med stor klimatpåverkan är inköp av transporter, elektronik och arbetskläder. Här finns rekommendationer från Svenska kyrkan centralt att luta sig mot.

– Färdplanen är ambitiös och genomtänkt, säger Björn. Det behöver hända mycket fram till 2030.

– Vi kan inte säga ”eftersom jag inte åker till Thailand, kan det väl vara okej att köra en stor bil”. Vi behöver alla göra någon förändring

i våra liv och komma fram till egna slutsatser.

– Det finns en stor förståelse för det här arbetet, samtidigt kan det upplevas svårt med förändringar. Vi får skynda långsamt, men det är ett roligt jobb med positiv inverkan på utvecklingen och vi vill gärna inspirera andra.

– ”Kyrkan ska vara en modig röst inom omställningsarbetet” står det i Färdplanen. Det är viktigt för kyrkan att orka höja den rösten. Det handlar dels om att vårda skapelsen, dels om solidaritet, att stå upp för dem som är mest utsatta för klimatkrisen, den del av världen som har det tuffast. Det är ett globalt arbete.

TEXT: CECILIA SUNDSTRÖM
FOTO: INGRID ERIKSSON

Svenska kyrkans färdplan för klimatet: att under år 2020–30 uppnå klimatneutralitet för den egna verksamheten, lyfta andliga och existentiella aspekter av klimatförändringarna och verka för klimaträttvisa.

